

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการเลือกบริโภคอาหารไทยของครูชาวต่างชาติในโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกบริโภคอาหารไทยของครูชาวต่างชาติในโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือครูชาวต่างชาติที่สอนในโรงเรียนนานาชาติเกรซจังหวัดเชียงใหม่ เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากครูชาวต่างชาติที่สมัครใจและยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจำนวน 50 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 66.00 มีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 28.00 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 54.00 เป็นคนเชื้อชาติอเมริกัน ร้อยละ 46.00 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท ซึ่งเท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 40.00

ปัจจัยในการเลือกบริโภคอาหารไทย ด้านปัจจัยภายใน ซึ่งประกอบด้วย ความจำเป็นในการดำรงชีวิต การงู้อใจ บุคลิกภาพ การรับรู้ และการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นระยะเวลาระหว่าง 5 – 10 ปี บริโภคอาหารจำนวน 3 มื้อต่อวัน อาหารไทยที่กลุ่มตัวอย่างชอบบริโภคมากที่สุดคือไก่ผัดเม็ดมะม่วงหิมพานต์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาหารไทยว่ามีหลากหลายรสชาติ และส่วนใหญ่บริโภคอาหารไทยที่ทำงาน/โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างบริโภคอาหารไทยกับบุคคลในครอบครัว และบริโภคอาหารไทยสัปดาห์ละ 5 – 6 วัน แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ชอบประกอบอาหารไทย กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อลักษณะของอาหารไทยในเรื่องสีและกลิ่นว่ามีความสำคัญมาก และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริโภคอาหารไทยว่าดีต่อสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาหารไทยว่าการประกอบอาหารไทยยาก และมีความคิดเห็นว่าอาหารไทยที่จำหน่ายในร้านอาหาร/ภัตตาคารมีราคาสมเหตุสมผล

สำหรับปัจจัยภายนอก ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านวัฒนธรรม และด้านการตัดสินใจเลือกซื้อ พบว่า ลักษณะที่พกอาศัยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบ้านเช่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหารไทยไม่เกิน 100 บาท/ครั้ง และมี

ความคิดเห็นด้วยว่าอาหารไทยมีราคาเหมาะสมกับคุณค่าของสารอาหารที่ได้รับ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ารายได้ไม่มีผลต่อสถานที่ที่บริโภคอาหารไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัว และบริโภคอาหารที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมให้เป็นประจำ กลุ่มตัวอย่างได้รับการแนะนำให้รู้จักอาหารไทยจากบุคคลที่เป็นเพื่อนร่วมงาน ส่วนบุคคลในครอบครัว คือสามี/ภรรยา กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการโฆษณาทำให้เกิดความรู้สึกต้องการบริโภคอาหารไทย และแสดงความคิดเห็นว่าสื่อไม่มีผลต่อการบริโภคอาหารไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปรุงอาหารบริโภคเอง บางครั้ง แต่ไม่ปรุงอาหารไทยเลย กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการซื้ออาหารมาบริโภคง่ายกว่า และอาจจะมีความสนใจเรียนทำอาหารไทย กลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจเลือกซื้ออาหารไทย โดยการซื้ออาหารจากร้านอาหารเองโดยตรง และส่วนใหญ่เลือกบริโภคอาหารจากร้านอาหารที่มีการจัดตกแต่งอาหาร เพราะการจัดตกแต่งอาหาร ทำให้อาหารนั้น ๆ น่าบริโภคยิ่งขึ้น อีกทั้งยังให้ความรู้สึกว่าคุณปรุงอาหารให้ความเอาใจใส่ต่ออาหารที่ปรุง

อภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ได้แก่ ทวีปอเมริกาเหนือ ทวีปอเมริกาใต้ ทวีปยุโรป ทวีปออสเตรเลียและทวีปเอเชีย จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นคนสัญชาติอเมริกัน ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีทักษะ ความชำนาญและความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการสอนหนังสือใน โรงเรียนนานาชาติ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2552) ที่รายงานไว้ว่าสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งซึ่งเจริญเติบโตขึ้นโดยคนที่มีความสามารถจากที่ต่าง ๆ ทั่วโลก ไปทำงาน สอนหนังสือและสร้างองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องในอดีต และจากการที่กลุ่มตัวอย่างเข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นระยะเวลาอันนานจึงมีการปรับตัวในด้านอาหาร คือมีการบริโภคอาหารไทยประมาณสัปดาห์ละ 5 – 6 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ ประหยัด สายวิเชียร (2547) ที่สรุปว่าการเดินทางไปยังต่างถิ่นไม่ว่าจะเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตาม จะต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับตัวในด้านอาหาร เนื่องจากอาหารของคนในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน โดยหากพิจารณาจากลักษณะด้านภูมิประเทศและด้านภูมิอากาศซึ่งเป็นปัจจัยหลักสำคัญที่ส่งผลต่อวัตถุดิบในท้องถิ่นที่นำมาปรุงอาหาร ซึ่งส่งผลให้อาหารของพื้นที่ต่าง ๆ มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่แตกต่างกันออกไปด้วย ซึ่งคนในทวีปเอเชียส่วนใหญ่บริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก ส่วนคนในทวีปยุโรปและอเมริกาบริโภคข้าวสาลีซึ่งอยู่ในรูปของขนมปังเป็นอาหารหลัก

ปัจจัยทางสังคมที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารคือปัจจัยด้านการศึกษา โดยระดับการศึกษาจะช่วยให้คนมีความรู้เรื่องคุณค่าและประโยชน์ของอาหารต่างๆ และกลุ่มตัวอย่างมี

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 25,000 และมากกว่า 30,000 บาท อีกทั้งยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและอายุมากกว่า 50 ปี สอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) ที่ให้ข้อมูลว่าเพศ รายได้ และการศึกษา เป็นปัจจัยด้านบุคลิกภาพที่สำคัญต่อการเลือกบริโภคอาหาร และจากการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดบริโภคอาหารในร้านอาหาร แต่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหารครั้งละไม่เกิน 100 บาท แสดงให้เห็นว่าอาหารไทยมีราคาไม่สูงมาก สอดคล้องกับ ศิวรัตน์ ฌ ปทุม สุรกิจ เทวกุล และปริญญา ลักขิตานนท์ (2550) ที่สรุปว่า ราคาเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าอาหารราคาสินค้าไม่สูงจนเกินไป

กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าลักษณะเด่นของอาหารไทยคือมีหลากหลายรสชาติ และอาหารไทยดีต่อสุขภาพเนื่องจากใช้วัตถุดิบที่ใหม่และสด มีส่วนประกอบของผักและสมุนไพร สอดคล้องกับ Kyle Cornforth (2553) ที่สรุปว่า หากต้องการมีสุขภาพดีควรบริโภคอาหารไทย เพราะอาหารไทยนอกจากมีรสชาติดีแล้ว การปรุงอาหารไทยยังมีการใช้สมุนไพรเป็นส่วนประกอบ ซึ่งสมุนไพรเหล่านั้นมีสรรพคุณทางยา เช่นเดียวกับ พรชัย ภูโสภา (2552) ที่ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันนี้อาหารไทยได้รับความนิยมและแพร่หลายไปทั่วโลก เนื่องจากความหลากหลายของรสชาติ อีกทั้งยังมีกลิ่นหอมและสีสันท่าชวนบริโภค และยังมีการใช้เครื่องเทศต่าง ๆ โดยเครื่องเทศเหล่านั้นต่างมีสรรพคุณทางยาอีกด้วย

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มทางสังคมคือกลุ่มเพื่อนและกลุ่มครอบครัว มีความสำคัญต่อการเลือกบริโภคอาหารไทยของกลุ่มตัวอย่าง โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัวและบริโภคอาหารกับบุคคลในครอบครัว และยังพบอีกว่ากลุ่มตัวอย่างบริโภคอาหารในที่ทำงานบ่อยที่สุด ซึ่งกลุ่มคนที่บริโภคอาหารด้วยคือกลุ่มเพื่อนในที่ทำงาน สอดคล้องกับ อุดลย์ จาตุรงค์กุล (2543) ที่สรุปว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเลือกบริโภคอาหารของผู้บริโภคค่อนข้างสูง โดยเฉพาะพฤติกรรมการบริโภค นอกจากนี้ยังมีกลุ่มครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการเลือกบริโภคอาหารของสมาชิกหรือของผู้บริโภคด้วย

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเลือกซื้ออาหารไทยโดยการไปซื้ออาหารจากร้านโดยตรง และส่วนใหญ่เลือกบริโภคอาหารไทยที่มีการจัดตกแต่งและยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อสีและกลิ่นของอาหารเป็นอย่างมาก อาจเนื่องมาจากคนไทยมีศิลปะอยู่ในสายเลือด จึงแสดงออกในรูปแบบการปรุงแต่งรูป รส กลิ่น ให้กลมกล่อมอร่อยและรสชาติดีเป็นพิเศษ อีกทั้งยังมีการจัดตกแต่งอาหารให้มีสีสันท่าสวยงาม สอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) ที่ให้ข้อมูลว่า สีสันท่าของอาหารเป็นการรับรู้เบื้องต้นสำหรับการบริโภคอาหาร หากอาหารมีสีสันท่าสวยงามจะเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้คนสนใจที่จะบริโภค ส่วนทางด้านกลิ่นของอาหาร หากอาหารมีกลิ่นหอม จะสามารถดึงดูดให้คนบริโภคได้เช่นกัน เช่นเดียวกับ ศิวรัตน์ ฌ ปทุม สุรกิจ เทวกุล และปริญญา ลักขิตานนท์

(2550) ที่สรุปว่าอาหารที่มีสีส้มสวยงามดูเป็นธรรมชาติจะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกบริโภคอาหารได้มาก และอาหารที่กลุ่มตัวอย่างชอบมากที่สุดคือ ไก่ผัดเม็ดมะม่วงหิมพานต์ สอดคล้องกับคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยที่ได้ทำการสำรวจอาหารไทยที่เป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศ 10 อันดับ พบว่า ไก่ผัดเม็ดมะม่วงหิมพานต์เป็นอาหาร 1 ใน 10 ของอาหารที่ชาวต่างชาตินิยมบริโภคมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการเลือกบริโภคอาหารไทยของครูชาวต่างชาติในโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ผู้ที่จำหน่ายอาหารไทยควรให้ความสำคัญต่อการประกอบอาหาร โดยใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพในการประกอบอาหาร และควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอาหารไทยให้มากขึ้น

การศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษา

1. เปรียบเทียบภาวะโภชนาการของครูชาวต่างชาติระหว่างกลุ่มที่บริโภคอาหารไทยประจำกับกลุ่มที่ไม่บริโภคอาหารไทย
2. ความสนใจของชาวต่างชาติต่ออาหารไทยภาคต่าง ๆ